

ALEGETORUL LIBER

Pretul abonamentului: Pe un 15 L. — Pe șase luni 7 L 50 b.
Pentru străinătate se adaugă costul transportului.
Prețurile anunțurilor, 20 bani linia.

APARE LUNIA, MERCURIA ȘI VINERIA

Abonamentele se fac în București, Strada Biserica Ienii,
în Districte la dd. Corespondenți.
În străinătate la birourile poștale. — Scrisori nefrancate se refuză.

4.000 EXEMPLARE

București, 7 August 1875.

Noutățile ce ne sosesc de afară sunt de cea mai mare gravitate; ele ne fac să lăsam de o parte, pentru un moment, preocupățiunile noastre interioare spre a le consfinți totă atențiunea noastră.

Intr'unul din numerile noastre trecute, am vorbit de situațiunea, amenințătoare pentru România, ce s'a creat prin ultimele evenimente; am arătat strânsa legătură ce s'a stabilit între Germania, Austria și Rusia spre a dispune, după placul lor, de sorta popoarelor celor mici; am denunțat înfine culpabilul ajutor ce guvernul nostru a acceptat să dea acestei lige a puterilor nordice contra nemururilor de gintă latină.

Totă lumea își aduce aminte că semnalul cruciadei trebuia să plece din București, printr'o răscolă provocată în capitala României. Cea mai mică neorânduială ar fi motivat o intervențiune și ar fi deschis ast-fel, fără dificultate, cestiunea orientului.

Planurile inamicilor noștri au fost cu toate acestea dejucate. Înțelepciunea cetățenilor români a făcut să nu se satisfacă cele mai vii dorințe ale guvernului. În van s'au pus în mișcare bandele de pușcariși, cari au adus așa de mari servicii în alegeri și cari sunt menite să aducă altele nu mai mici, în van locuitorii de prin suburbii au fost provocați, în atâtea rânduri, la desordine: cursa fiind din nainte simțită, fie-care a știut să se fie în rezervă și să nu dea ocaziune celei mai mici turburări.

Cu toate acestea o mișcare era necesară spre isbutilirea planului ce căta să se eșecute. Vădând că, în România, omeni voesc cu ori-ce preț se rămăe liniștiți, politici-cuceritori au cătat să pue focul într'altă parte. Ei au profitat de nemulțumirile creștinilor din Herzegovina; au încurajat întreprinderile lor contra Turciei; pe sub ascuns le-au oferit arme; au ațîțat într'însii vechile pasiuni inerente în sufletele cari au avut mult timp să sufere de despotism; pe lângă aceste preteste, au adăogat și pe cel religios, și, cu modul acesta, au ajuns la rezultatul ce urmăreau. Insurecțiunea herzegovineană a luat proporțiuni spaimântătoare pentru pacea Europei. Făclia incendiară este dar aprinsă.

Pe de altă parte, principii Serbiei și al Muntenegrului, amăgiți de promisi-

unile ce împăratul Austriei a făcut să lucescă dinaintea ochilor lor, în urma întrevederii ce a avut loc între dânsii, au consimțit să favorizeze complicațiunea afacerilor. Ultimele sciri ne spun că, în armata creștină din Herzegovina, s'a semnalat aparițiunea a unui mare număr de Serbi și de Muntenegreni. Afară de acesta, principele Nicolae al Muntenegrului, prin agenții sei interpusti, a cumpărat în Austria un mare număr de pușci și de cartușe, și principele Milan al Serbiei a contractat un împrumut considerabil cu bancherii din Viena. Tote acestea ne dovesc că lucrurile au proporțiuni mai serioase decă sa'r fi crezut.

Am admirat de la început naivitatea presei străine care, înșelată de protestațiunile ipocrite ale Austro-Ungariei, presenta pe această putere cu totul desinteresată în cauză și decisă să observe neutralitatea cea mai completă. Pentru noi, aceste aere benigne nu ne au amăgit un singur moment, și, chiar din primele zile ale răscolii, am vădut manoperile ascunse ale cabinetului din Viena.

Nu este inutil de a reaminti că, cestiunea orientului deschisă, trebuia să procure Rusiei o parte din România, cu Basarabia, care ne a fost reincorporată prin tractatul de la 1856, și cea mai deplină libertate de acțiune în orient; Austriei ea era menită să 'i dea în stăpânire cea laltă parte a României, pôte chiar și Serbia și Muntenegrul; iar Germaniei avea de scop să 'i ofere Belgia și Olanda, cu reducerea Franciei la starea de putere de al doilea ordin. Alianța accstor trei puteri era un fapt împlinit, asupra cărui numai putea să încapă discuțiune. Cu toate acestea planurile erau încă ascunse și intențiunile se disimulau încă.

Noutățile ce ne sosesc sunt o nouă probă de marea dreptate ce avém când revelam aceste machinațiuni secrete. Diarul român *Apărătorul Legii* ne spune, că foarte pozitiv, că Rusia are intențiunea să denunțe tractatul de la 1856 și să revendice partea Basarabiei ce s'a înapoiat printr'însul României. Acesta este cel d'ânteu pas al campaniei de cucerire ce medită în Europa cei trei împărați. Restul are să vie de la sine.

Diarele străine ne vorbesc asemenea

de o notă colectivă ce cele trei puteri contractante ar fi adresat Turciei în privința celor ce se petrec în Herzegovina. Caracterul de urgență al acestei note, repede reîntorcere din concediu a ambasadorului Austriei la postul său de la Constantinopol, totul ne face să credem că nota conține grave elemente de neliniștire pentru Europa. Coprinsul ei ne este încă necunoscut, însă sperăm că, din zi în zi, el ne va fi destăinuit.

Lucrurile, după cum vedem, se complică. Ce atitudine ține guvernul nostru în fața acestora? El ține singura atitudine demnă de dînsul, atitudinea ce l-a fost dictată de vrăjmașii noștri. Preocupat exclusivamente de esistența sa personală, pucin îi pasă de ce are să se întâmple cu această țără. Dorințele lui intime îl împing din contra a grăbi lucrurile și a chema supremația Austriei peste acest pământ respectat de atâtea secole. El cutăză să ne vorbescă de independința atunei când suntem amenințați să vedem agravându-se vasalitatea nominală în care trăim. El se încercă să ne închiță ochii pentru a ne preda mai cu înlesnire.

Atrăgând atențiunea românilor asupra acestor fapte, nu ne putem opri de a nu repeta că prudenta nici o dată nu a fost mai necesară decăt în timpurile actuale. Sperăm că cabinetele străine, la rândul lor, nu vor întârzi de a deschide ochii și a vedea cursa. De la ele și de la înțelepciunea noastră depinde dejucarea acestui plan monstruos.

SPIONII LOR

Una din plagile morale cele mai rușinoase ale timpurilor în cari trăim este, fără îndoială, aceea a spionagiului.

Sub înalta incurajare a regimului, spionagiul a devenit în țără o meserie foarte lucrativă, și multe din lepădăturile școlilor cari n'au reușit, nici prin muncă, nici prin înțeligință, nici prin studiu, să 'și creeze o pozițiune, găsesc într'însul un lux facil și un trai îndestulător. Pentru nise ocupațiuni așa de puțin onorabile, calitățile spiritului sunt cu totul inutile. Este destul ca sufletul individului să fie accesibil la vicuriile cele mai desonorante.

Agenții ordinari ai poliției secrete sunt în general recrutați de miserie. Ei evită privirile și, chiar în casele

lor, își ascund rușinea. Simțind oprobriul ce 'i învelesce, tot d'a una sperioși și cu inima în veci neliniștită, ei umblă plecați sub povara infamei lor. Rufele lor sunt murdare și hainele lor sunt soișe, întocmai ca acele uniforme degradătoare ce evreii și femeile prostituate erau forțați să pörte în evul-mediu. Când sunt numiți, ei negă; când sunt recunoscuți, ei fug. Ei nu uită că, decă calitățile lor ar fi enunciate în gura mare, ori în ce loc s'ar afla, mânele s'ar depărta de ale lor și ochii s'ar întorce de la dânsii cu dispreț. Ei sciu asemenea că puterea care 'i întrebunțază nu îndrăsnesc să 'i mărturisescă, că serviciul ce aduc este un serviciu culpabile și că decă ar muri, victime ale vre unei indignațiuni subite, corpul lor ar putrezi, fără ca nimeni să 'i regrete său să acuze pe acela care a scăpat lumea de dânsii. Aceste ființe sunt, de sigur, foarte jos cădute, der sorta lor este în acelaș timp ore-cum demnă de plâns. Repulsiunea ce inspiră și umilințele la cari sunt supuse le pedepsesc îndestul de rolul miserabil ce au acceptat să jöce.

Ceea ce umple de scârbă și provocă vomitiunea omului de bine, este mai cu sémă aspectul acelor spioni eleganți, cheltuitori, cu aerul semeț și îmbrăcați după cea din urmă modă, ce guvernul actual a scos la lumină și ce continuă a îngrășa și a întreține. Limba nu are expresiuni destul de tari, nici opiniunea publică biciuri destul de sfîșietore pentru a califica și a reprobă după cum se cuvine pe acești aventurari ai lumii interlope cari se afișază pretutindenii, ca o vie insultă, și 'și arată infamia cu o fatuitate neturburată. Ar trebui să recurgem la dicționarele de necromancie și la albumurile japonese ca să găsim împreciațiuni și suplicieri corespundătoare cu revoltele morale ce ei fac să nască în spiritul omului onest.

Priviți i. Di și nopțe, stradele capitalei sunt cutreerate de dânsii. În peregrinațiuni lor continue, ei ieau posele și aerele cele mai afectate, în speranță că, prin acest mijloc, vor dobândi stima și admirațiunea celor naivi. Birjele cele mai luxoșe fiind la dispozițiunea lor, ei simt un fel de vanitate de a face pretutindenii exhibițiunea persoanei lor. În van trecătorii cari 'i întilnesc își întorc capul pentru a nu 'i vedea, în van, pe urmele lor, ei aud necontentit un tumult confus de voci cari le proclamă rușinea: sfruntarea lor este pré mare pentru

a se turbura de asemenea lucruri. Chiar în manifestațiunile disprețului de care sunt înconjurați, ei găesc elementele unor noi motive de orgoliu, și se cred oameni importanți, cari însuflă respectul, când ved că lumea fuge cu ororă de dinșii.

Sunt pușini acei cari i-au cunoscut fără să i evite. Mulți, din contra, i-au vădut cu căsmele scâlciete și cu căte-le rupte, fiindcă ori-ce avere personală le lipsește. Mulți asemenea au avut ocaziunea să apăruească completa stăruire a inteligenței lor. Pentru această, prodigalitățile lor zilnice și însemnătatea lor aparentă au fost mult timp o cauză de mirare. Le a trebuit rumoră publică și deslușirile celor inițiali pentru a și explica faptul și a înțelege prin ce mișloce un imbecil pôte să parvie sub regimul care ne domână.

Traiful lor este din cele mai splendide. *Hugues* își dispută onora de a i avea drept oșpeți, și *Marele Otel* îi înnumără cu mândrie printre locatarii săi. Vedeți! Aproșii și sergenții de oraș îi salută pe strade. Ei își au intrările libere la toate autoritățile. Miniștrii îi primesc cu o invariabilă amabilitate, și semnăturile lor fac autoritate în lumea cămătarilor. De unde provine auru ce curge cu atâta abundență din mâinile lor? La ce se pôte atribui privilegiurile estraordinare de care se bucură în cercurile oficiale? Intrebați registrele poliției, pe care o servesc cu un zel excepțional! consultați dosarele ministerului de interne în cari vin să și înscrie raporturile! Acolo veți găsi secretul fondurilor de cari dispun.

În momentele lor perdute, ei se transformă în publiciști și dau sprijinul lor guvernului. Cine cunoscce la ce grad de abjecțiune a ajuns presa oficială în timpurile din urmă, nu se va mira de starea în care ea se găsește când va afla că este redactată de dinșii. Găsind că turpitudinile cari există nu sunt de ajuns, ei își înmulțesc organele și impetază atmosfera prin mirosurile mefitice ce es din noile diare fundate de dinșii. Lucru curios! Guvernul care ar avea interes ca apărarea actelor sale să fie făcută cu mai mult talent, pentru a le masca mai bine duplicitatea, acceptă de avocați pe acești bohemii fără spirit și fără scrupule. Mai mult decât acesta, el le facilitează mișlocele și le încuragiază veleitățile! Atât este de adevărat că o cauză nedreptă nu se pôte susține de cât de oameni neonești!

Și cu toate acestea banii cari servesc la plăcerile acestor făpturi parasite sunt banii contribuabililor, sunt sudorea nenorociților muncitori. Câți sărmani locuitori de prin sate nu au lucrat veri întregi ca să adune cu ce să plătescă supeurile cutărui saltimbanc polițienesc său diurna cutărui spion de grad înalt! Câți meseriași nu au scos pânea din gura copiilor pen-

tru a o arunca în casa publică, de unde ea trece în buzunarele agenților cu funcțiuni secrete! În zilele de crasă nepomenită în cari se găsește afacerile, era rezervat acestei prea încercate țeri să sacrifice parte din veniturile sale la întreținerea uscăturilor ce societatea a lepădat cu desgust din sinul ei!

Intr'o di, când atmosfera se va purifica și domnia legilor va fi stabilită, când nu va mai rămâne din aceste obscenități morale și politice decât un fel de odore trezită, un fel de precipitat himic, cum am dice un verminat depărtat de inflamie, oameni se vor mira cum Românii au putut să sufere atât timp nisce asemenea arlechinade. Ei își vor arăta cu degetul pe acei cari au contribuit la estensiunea răului ce ne rōde și nu vor avea termenii destul de tari pentru indiferenții cari se desinteresează și i lasă să facă. — «Uitați-vă la acel bătrân cu capul alb! vor di generațiunile viitoare; odinioară el a înregimentat pe tot ce era corupt în țară și i-a dat însărcinarea să supravegheze și să corupă pe tot ce mai rămăse sănătos! Acest lalt vërșă aurul statului în lădile foilor cu condicută, îndemnându-le să arunce bale și noroiu pe tot ce voea să fie onest și independent. Acest-lalt în fine nu se sfia de a întinde mâna cavalerilor de industrie cari îi oferea serviciurile cu intențiunea de a l părăsi la cea d'ânteiu ocaziune și a și întorče preferințele către acei cari le vor oferi mai mult!»

Atunci cel puțin se va vedea că câți-va mai luptă pentru moralitate; atunci vom avea consolațiunea de a fi citați printre acei cari și-au ridicat vocea contra unei asemenea stări de lucruri și au tradus dinaintea tribunalului opiniune publică lătrăturile obscene ale cănilor oficiali.

Ciru Economu

D. G. G. Meitani, — care abia a fost românit de câte-va săptămâni prin înalta influență a beizadelor din Camera și care a fost chemat, de o dată, prin prestidigitațiunea cunoscută în ultimele alegeri, a face parte din noua majoritate dișa legislativă, — apare de a doua oră în diarul guvernului *Pressa*, ca să mai pledeze în favorea convențiunii ce înaltul guvern Austro-Maghiar a impus României.

După ce aplică definițiunea contractului scris la un tractat său convențiune internațională, d. Meitani găsește că actul nu este necesar în această materie *ad solemnitate*, ci *ad probationem*. Heffter, Wheaton, ba și Galus ar susține că forma tratatelor n'ar fi de esenția lor, ci ar fi ceva accesoriu. Câte cuvinte atâtea eresii. *Alegătorul liber* va demonstra, la rōndul său contrariul acestor aserțiuni printr'un studiu ce va apare în curând în paginile sale, și o va face cu atât mai facile, cu cât el nu are să și impute nici să și scuze, ca d. Meitani, votul imatur acordat d-lui Andrassy de Camera *chiamărilor*.

Ceea ce este și mai străniu în pledoaria scrisă a d-lui Meitani, este că d-sa s'ar mulțumi chiar cu simplul consimțiment

al suveranilor, independinte de ori-ce altă formă, și acest consimțiment ar fi suficient ca ambele popore să fie obligate la ținerea angagiamentelor luate de suveranii lor. Așa că, după o asemenea teorie, era destul lui Napoleon III ca, prin tr'o simplă vorbă dată regelui Vilhelm la Sedan, să oblige Franca la miș de convențiunii spre a avea fericirea sa l mențină pe tronul ei.

De la formă, d. Meitani trece la suveranitate, și afirmă că ea ne este în totul respectată prin procura dată de Imperatul Austro-Ungariei d-lui Andrassy unde este vorba și de plenipotentiarul român. Ca autoritate, ni se citează Vattel, și, precum asupra formei d. Meitani turburase umbra lui Galus ca să și termine demonstrațiunea, învoca și aci p'a jurisconsultului Ulpian. Golul tesei contradictorei noastre, care trece cu buretele peste notele diplomatice ce au precedat convențiunea, se pôte afla cu un simplu raționament prin absurd: deca doș persoane se aședă pe scaune una vis-à-vis de alta, îndată ce s'au cunoscut, ele sunt egale după d-sa; prin urmare suverane. E de prisos a combate asemenea teorii. E destul a le releva.

Mai frumos este cu *exercitiul* dreptului de suveranitate. D. Meitani ne spune că nu ne am bucurat de dēnsul în decurs de 300 de ani, și nu l'am avut, de ore-ce ni s'a contestat. Pe lângă cele patru umbre ale ilustrilor domni români ce a introdus d. Boerescu în espunerea de motive, d. Meitani, care copiează acea espunere, are și d-lui aci o a cincea umbră, a lui Vodă Petre Schiopul. „*Triumf imens al țerei!*” esclamă d-lui; de acum, nu numai că nu se mai pôte contesta suveranitatea noastră, d'era și exercitiul ei ne este recunoscut! Pecat că entuziasmul d-lui Meitani nu se pôte comunica la nimeni pentru cuvântul forte simplu că, chiar de ar fi regulată și națională convențiunea Austro-Ungară, ea nu folosese și nu vatămă de cât pe părțile contractante. Din contra, răul imens și visible ce această convențiune ne-a creat este că ea a pus în discuțiune suveranitatea noastră, și această discuțiune se va ridica ori de câte ori vom avea trebuință să tratăm, ca națiune, cu străinii.

Guvernul a început de pe acum a și pune în mișcare armata de bătăuși, destinată a opera în alegerea de la 21 August.

Prima divisiune a intrat în lucrare de duminică 3 August. Generalul său se numește Stefan Anghel. Barbu Nicolae ține locul de colonel. Radu Nicolae și Ioniță Barbierul au diferite grade și funcțiuni. Glōtele sunt numerose.

Duminecă, la 10 ore de dimineață, Stefan Anghel își strēnge ceta. „Băeți, dice el cetașilor, acum veri nici o dată, e timpul ca să bem.” Și plecară din cărciumă în cărciumă, cerend rachiū și plăindu-l cu palmele. Pe strada Decemese, doi copii duceau în mână, într'o basma, trei pāini și o sticlă de rachiū. Prin întrebunțarea palmelor, pāinele și rachiul cădură în mâinile eroilor regimentului. Stefan Anghel bea cel d'ânteiu, pe urmă sticla trece din mână în mână, după rang. „Beți băeți și vē înveseliți, urază căpetenia, căci astăzi este ziua

noastră; să trāescă guvernul!” Dice, și plăcă de se instală la Costică, în cărciuma Marinci. Ocalele de rachiū se golesc, și inferbințela este atât de mare, pe la 9 ore s'era, în cât pumnii fac d'o dată să esă din pivnița cinci ocale de țuică. Banda plăcă sătulă lasand pe Barbu Nicolae cu ordin de a continua cheful și de a plăti în moneda cunoscută a palmelor. Barbu se esecuta. Palmele curg. Ferestre, gēmuri, mese cad sdrobite. Guvernul plătesce! Duoi servitori es din praviā și strigă ajutor. Un gardist abia apare și facescāpat pe cărciumarul care avusese vina neiertată de a se supune voinței unor pușcăriasi. —

În aceste preparative electorale, fiecare bătăușiu, cum am dis, are rolul său. Stefan Anghel, însoțit de Ioniță Barbieru, au mai făcut o bravură între cele două acte de dimineață și de s'era. Ei au luat pe sus de pe drum pe o femea Sița, chiriāșa la d. Ispas, strada Panteleimon, au țeret'o într'o grădină și au violat'o.

În alta parte, dar tot în acea s'era, ne spune *Romānul*, Nicolae Tache Folostinā a apărut înaintea praviāiei d-lui George Dimitrescu, în plina uniformă de dorobant pedestru, cu arma, baioneta și giberna, și G. Dimitrescu n'a scăpat de cât prin întâmplare de glonțul cetățenului conservator, ăra sub-comisarul, chemat în facia locului, s'a mārșinit a sili pe paciinte să dea eroului pușca și cărtușiele ce reușise să apuce.

Am atras, d'era în van, atențiunea parchetului asupra crūdumilor de natura această. Ne rămâne a ne conserva singuri contra acestor conservatori, și de acea reamintim cetățenilor că remediul la asemenea rele se găsește în art. 58. Cod. Penal, adică în usul dreptului de apărare legitimă.

Guvernul s'a decis în fine a redeschide era persecuțiunilor contra diarelor și diariștilor de alte opiniuni decât ale sale. Ceea ce este grav în această persecuțiune ce se organizează, este reinființarea arestului preventiv pentru asemenea delict.

Tot d'a una am ridicat vocea contra unor ast-fel de mēsurii. Opiniunea noastră este împărtășită chiar de unii din membrii guvernului, de ore-ce d. Maiorescu, ministrul instrucțiunei publice, a declarat solemn, în fața Camerei, că, după d-sa, Constituțiunea trebuie să fie interpretată în sensul că mișlocele de coercițiune contra delicuenților în asemenea materie nu pot fi luate decât după condamnarea lor de către jurați. Cu toate acestea vedem că arestul preventiv continue a servi drept armă acelor ce nu au încredere în opiniunea publică și o pretind incapabilă de a recunoscce și a reprima ceea ce după dēnsii constituie un delict.

Aflăm că gērantul diarului *Poporul*, contra căru s'a început o instrucțiune pentru un articol în care singura dișpozițiune gramaticală a fraselor a făcut să se vadă o rea intențiune din partea autorului, este ținut de două zile în secretul poliției fără a se dispune nimic asupra lui.

Rugăm pe d. prim-procuror și pe d. jude instructore însărcinat cu această afacere să facă a se înceta nisce asemenea măsurii cari nu pot decât a arunca desconsiderațiunea asupra justiției. Îi credem destul de geloși de reputațiunea d-lor pentru a căuta să nu dea noi privilegii de nemulțumire acelei opinii publice, care nu este o femeie de pe stradă, după cum s'a spus, și care scie să apărutească și să respălătescă imparțialitatea și independința de caracter.

DIN AFARA

Afacerile se complică din ce în ce în Orient. Diarele streine fac aluziune la ore-cari mișcări diplomatice ce Austro-Ungaria, atât în numele ei personal, cât și în acela al Rusiei și al Germaniei, ar fi pe punct de a face pe lângă Sublima-Portă. În lipsa comitetului Zichy, ambasadorele Austriei la Constantinopol, baronul Herbert, consilier de ambasadă, ar fi avut o întrevedere cu marele Vizir și cu ministrul afacerilor streine din Turcia. Comitele Zichy, grăbindu-și întorcerea, era zilele trecute așteptat la Constantinopol. Un diar engles, Daily News, vorbește de o comunicațiune ce Sublima-Portă ar fi adresat puterilor cu scop de a evita o intervențiune diplomatică.

În Herzegovina, guvernorul Derviş-Pașa luptă cu câte-va batalioane contra insurecțiunii, ale cărei puteri par că cresc din ce în ce. Se semnalază sosirea pe teatrul luptei a mai multor Sârbi, Dalmați și Muntenegreni foarte bine înarmați.

Diarul engles Times, vorbind de cele ce se petrec în această provincie, dice că Englitera nu poate, în această afacere, să se pue înainte, nici să intervie. Ea simpatizează, tot atât de mult ca ori-care altă putere streină, cu creștinii cari simt totă greutatea rapacității musulmane. Se concepuse un moment speranța că Turcii se vor îndulci și și vor schimba purtarea, însă această speranță este de mult dispărută. „Cu toate acestea, adaugă Timesul, pacea Europei orientale este de un preț mai mare decât salvarea Herzegovinei; trebuie ca această provincie să scie să aștepte timpuri mai bune. Regimul turcesc este o necesitate inevitabilă, fiind-că este singurul mijloc de a evita caosul în Orient.“

O depeșă din Ragusa cu data de 10 August, stil nou, arată că revoltații au fost atacați de garnisona turcă de la Trebinje. Turcii, cari voeau se înainteze în direcțiunea nord-ostului și se pue mâna pe mănăstirea Duza, au fost respinși după o luptă care a ținut 7 ore. Se asigură că Draidol arde. Cavaleria turcă cescă aluat parte la această încercare.

Se scrie de la Triesta, cu data de 12 August, că capul revoltaților de la Trebinje este un ex-căpitan austriac, baronul Anton Orescovic, actualmente în serviciul Serbiei. Se scrie asemenea din Spalato că numărul Turcilor care au fost respinși la Trebinje era de 400, al Herzegovinenilor de 250 și că un beț a fost ucis. Nu se scie încă pozitiv numărul morților și al răniților; cu toate acestea se dice că creștinii ar fi perdut 40 de omeni.

În ceea ce privește lupta de la Nevesinje, diarul Politische Correspondenz dice că a primit informațiuni autentice din care ar rezulta că, în ziua de 4 August,

generalul Selim-Pașa și-ar fi vădit câte-va batalioane surprinse de creștini și ar fi fost nevoit, după o luptă violentă care a ținut mai multe ore, să se retragă. Herzegovinenii erau înarmați cu puști care se încarcă pe la culasă, de o escelintă construcțiune. Selim-Pașa a fost rănit; asemenea mai mulți din ofițerii sei. Sus citatul diar adaugă că, în punctul de vedere strategic, această pierdere nu va avea consecințe grave pentru Turcia, însă că situațiunea poate să se agraveze dintr'un moment într'altul în urma sosirii a 2000 de Muntenegreni pe teatrul insurecțiunii.

În Spania, Gazeta de Madrid anunță că două convoiuri cu hrana și munițiuni destinate asediatorilor orașului Seo d'Urgel au sosit la Puycedra. Martinez Campos continuă a bombarda citadela de Urgel. În tabăra sa, ofițerii de artilerie calculă că ea nu va putea ține mai mult decât până la 12 ale acestei luni.

O telegramă de la 10 ale lunii acestia spune că bateriile stabilite în grădina Calmagre au făcut o gaură în turnul Solsona. Focul trebuia să începă a doua zi pe fortul Castillo și pe citadela de Seo d'Urgel. În ziua de 12, turnul Solsona era luat, însă calculul ofițerilor nu era încă justificat.

În timpul acesta, Jovellar și locotenenții sei supraveghează bandele cari ar putea să voescă a încerca o diversiune. Jovellar el însuși, la cele din urmă sciri, mergea asupra cetății Sonaluja; divisiunea Weyler era, la 8 ale lunii, la Vich; divisiunea Esteban bătuse, lângă Suria, o trupă de o mie de carliști comandați de Tristany.

În provinciile de la nord-ost, carliștii au revenit la Villareal, după plecarea generalului Quesada; însă pedepsa la care acest oraș a fost supus și rigorea cu care armata esecută decretul cari au de scop să facă pe populațiunii să simtă totă greutatea rebelului, au produs un efect considerabil. Tote satele carliste din luncile Alanei și din comitetul de Trevino au făcut supunerea lor și pâriniții cari au copit în bandele carliste îi îndemna să deserteze pentru a scăpa de confiscațiunile militare.

Sgomotul s'a răspândit că guvernul din Madrid negociază cu guvernul de la Versailles pentru a obține autorizațiunea de a face să trecă trupele seile prin fruntariile franceze. Carliștii, luați astfel pe la spate, ar fi lesne reduși să depue armele.

În Franca, presa nu se întreține de cât de discursurile pronunciate la diversele distribuțiuni de premii ce au avut loc în Paris. Liceurile au servit de tribună omenilor politici de la Versailles. După d. Wallon, ministrul instrucțiunii publice, care a vorbit la concursul general, a luat cuvântul la liceul Louis le grand, prefectul Senei, și la liceul Enric IV, d. Bardoux, sub-secretar de stat la ministerul justiției. Discursurile acestor doi din urmă au produs o mai bună impresiune decât acela al ministrului instrucțiunii publice. D. Ferdinand Duval, care voea să i se erte incidentul colegiului Chaptal, a reușit a dobândi aplausé entusiaste, exprimându-se în cea mai bună termeni asupra Universității și instituțiilor republicane, și d. Bardoux a obținut un succes

nu mai mic laudând noua constituțiune a Franciei.

Imperatul Wilhelm al Germaniei, în-tors de la baile de la Gastein, a sosit la castelul Babelsberg de la Potsdam.

El are să se ducă la Detmold pentru a presida inaugurațiunea monumentului colosal al eroului legendar al Germaniei, Herman, învingătorul legiunilor lui Varus. De acolo va merge în Silesia pentru marele manevre, la cari vor lua parte mai multe corpuri de armată și cari vor ține până la 18 Septembrie. Această solemnitate militară va avea, anul acesta, un lux excepțional; se anunță presința a trei suverani germani, împăratul, regele Saxe și marele duce de Mecklenbourg; arhiducele Albert de Austria, principele imperial din Germania, principesa Victoria, principii Frederic Carol și Albert de Prusia, principele Artur din Marea-Bretania, principele de Saxa, etc. vor asista asemenea la aceste manevre.

Opozițiunea în Parlamentul engles pare a voi să facă să se simtă vivacitatea atacurilor sale. D. Fawcett a dat de curând o cruntă lovire ministrilor conservatori. El a presintat o moțiune care, dacă ar fi fost votată, ar fi dat guvernului un fel de blam. Însă moțiunea a fost respinsă prin 90 voturi contra 55. Din altă parte, sesiunea este așa de înaintată, și căldura așa de mare încât un mic număr de membri își mai fac aparițiunea la palatul de Westminster.

La Camera Lorților atacurile au fost mai puțin vii. Ducele de Richmond a propus a doua citire a bilului asupra corăbiilor care nu mai pot naviga pe mare, lordul Hampton a spus că zelul d-lui de Plimsoll îi făcea onore și ducele de Somerset a adaugat că guvernul n'ar fi trebuit să aștepte, pentru a presinta o măsură recunoscută necesară și urgentă, ca opiniunea publică să se fi resculat contra stărei actuale de lucruri. Lordul Granville, pentru a face să se înțeleagă că întârzierea adusă acelei măsurii nu venea din partea opozițiunii, a dat aprobațiunea sa.

Éta, după Românul, scrisoarea studenților grațiați de Domnitor din pedepsa la care fuseseră condamnați pentru desvelirea statuei lui Mihai Bravul.

Domnule Redactor,

După 50 zile de întemnițare, suntem puși în libertate, din generositate M. S. Domnitorului; și, datorând recunoștința noastră numai Lui, nici de cum nu suntam ingrați către d. ministru al justiției, care, aruncându-ne în mijlocul criminalilor, spre a scie ce este scola dreptului penal, ne-a răpit studiilor noastre amenințându-ne viitorul, deschis înaintea pașilor noștri tineri.

Acum prima noastră datoriă este d'a vă mulțămi d-v. și d-lor avocați: George Petrescu, Em. Protopopescu-Pache, N. Crătunescu, N. Fleva, Pantazi Ghika, Grigore Păucescu, George Fălcoianu, Bosie, Remus. Opreanu, Dendrinu, P. Orbescu, și Iconomu, neobosiți atleți ai cauzelor juste, prin a căror neinteresată și nobilă solitudine am fost puși în pozițiune d'a uita rigurile sumbrului penitenciar.

Nu vom lipsi, d-le redactore, a aduce viile noastre mulțămiri d-lor. A. Carp, fost membru supliminte la trib. corecțional sect. I și B. Arvanescu, fost membru suplininte la curtea de apel secția I, a căror demnă imparțialitate ne-au învățat a crede cu tăria în justiția și virtute.

Acă în cuvânt, d-le redactore, și vom termina această sinceră mulțămire fără suferință în timpul celor 50 zile de încarcerare, d'în schimb, am învățat ce este sacrificiul și iubii pe cel ce l'au depus și l' depun pe altarul libertății.

Bine-voiți, d-le redactore, a primi expresiunea unanimă a profundei noastre recunoștințe.

Buhi. — Paul Scorțeanu — C.I. Banescu, Al. C. Serghescu.

Comitetul partidului Național-Liberal de Dorohoiu

Intrunindu-se astăzi în 3 August 1875, a luat următoarele hotăriri:

Comitetul aprobă în totă coprinde-rea lui, actul patriotic de durerosă protestațiune, publicat de Comitetul Național de Iassi, și protestează și el în modul cel mai energic în contra lucrărilor săvârșite în sesiunea estraordinară trecută, de către Deputații numiți de d-nul Lascar Catargiu, în contra voinței Națiunii.

Comitetul stigmatizează precum se cuvine rușinoasă concesiunea Crawley împrutul zadarnic și ruinătoru de 63 milioane, Contractat în folosul d-lor Bleichröder, Ratibor, Hohenlohe et C-ie, și Convențiunea impusă de străini.

Comitetul a vădit cu o vijă durere sancțiunea suveranului consacrand me-zatul Crawley, sub presiunea neincetată a unor Consilieri obicinuiți de mult a nu ține seama nici de Tera nici de Națiune.

Comitetul reproba circularea d-lui Catargiu adresată Prefecților sei, și nu poate vede într'un așa act de cât o compilațiune de neadeveruri și de sofisme ce nu mai înșelă pe nimeni și ce cad de sine facia cu logica inexorabilă a faptelor.

D. Sc. Miculescu, fost Ministru și fost deputat în 9 legislațiuni. — Gh. Hasnaș, mare proprietar și fost deputat. — Petru Cortatzi, fost deputat și senator în trei legislațiuni. — Iancu Boldur-Lațescu, fost deputat, mare proprietar. — Iancu Rosetti, fost deputat, mare proprietar. — Teodor Juoan, avocat. — Vasili I. Calcăntraur, avocat. — Nicolae J. Calcăntraur, inginer civil al școlii de punți și șosele din Gand.

VARIETAȚI

CANELE DIN VACARESCI

PROLOG

Vacărescii au fost odinioară o frumoasă monastire. Astăzi sunt cel mai trist penitenciar, după cum eufemismul oficial botcăză pușcăriile, spre a îndulci ceea-ce acest cuvânt ar avea de prea dur și de prea fioros.

În mijlocul curței, cum intri, se ridică biserica, construcțiune splendidă în interior, destul de impuitoare în esterior. Din nefericire, picturile cari îi ornază fațada, privite de aproape, sunt de un ridicul care te face să surzi. Nicierei casele chinezesci, fulgerile și trăsnetele stacojii, sfinții și dracii cu codă sau fără codă, nu au fost răspândiți cu mai multă profuziune. Capriciul decoratoarelor a mers până a desemna pe pereți un sôre cu picioare de om!

Tinda bisericii este susținută de vreo șase colonne de granit cu soclul sculptat. Aceste colonne dau bisericii un foarte maiestos aspect. În interior, sunt vreo patru colonne tot de granit, colosale și sculptate peste tot. Aceste colonne ar

face admirațiunea celor mai difiail. Pardosela tindei și a interiorului bisericei este de lespeți de marmură albă.

Afară de biserică, mai este un paracelis foarte frumos. Incolo nimic. Nimic decât ziduri vâruite.

Celulele deținuților sunt luminate prin câte o singură ferăstră de temiță, foarte apropiată de tavan. Ușile sunt de lemn masiv, și, în partea lor superioară, au câte o mică ferestruie, spre a permite sentinelei să se uite înăuntru. Mobilierul este în general compus dintr'un pat de fer și dintr-o mesăciară. Alt ceva nimic. Pereții arată pretutindeni o nuditate în totă puterea cuvântului. În timpul zilei, arestații, cari nu sunt puși la secret, au libertatea să se preumbe prin curtea penitenciarului.

Prima noapte ce petreci în Văcăresc este fioroasă. Ideea că te afli sub același acoperământ cu atâți ucigași și rău-făcători îți face o impresiune din cele mai rele. Ineuțelul zăvoarelor, strigătul: «Cine e acolo?» al sentinelilor sunt asemenea de natura a'ți mari neliniștirea.

Ceea ce îți produce însă efectul cel mai teribil este că, la ora când zorile de sêră încep să bată, auzi un câne urlând în curtea penitenciarului într'un mod îngrozitor.

A doua zi, la aceeași oră, cânele reîncepe urletele și vaetele sale.

Și, în toate zilele, observi aceeași ciudată coincidență între bătaia zorilor de sêră și urletele aceluî câne.

Impins de curiositate, întrebi cauza aceluî fenomen.

Etă atunci ce ți se povestesc:

CAPITOLUL I

NUNTA

În anul 1872, într'un mic orașel de munte, pe care îl vom numi C***, din districtul Y***, se celebra, în biserică principală, căsătoria unei tinere copile de vre-o șese spre-șapte ani. Mirăsa era de o frumusețe rară. Ochii ei albaștri aveau delicata nuanță a violelelor; talia ei era subțire și flexibilă; părul ei era de un blond atât de auriu încât nu se putea alege din rîul de betelă care'i cădea grațios pe urmerii sêi roșunți și albi. Ea purta o roche de atlas alb, coperită de o tunică de dantelă și radicată în partea stângă, unde era prinsă în roche printr'un gingaș buchêt de miosotis, această dulce flôră, atât de delicată, care pare ca șoptesc amantilor: nu mă uita!

Toaleta miresei era simplă, dêr elegantă și lipsită de orî ce esagerațiune provincială.

Să vedem acum care este fericitul soț? Dêcã am judeca privind numai pe mir-

să, negreșit că am presupune un junec tot atât de simpatic, și, ast-fel, această pereche ar fi cea mai potrivită, și nunta cea mai frumoasă.

Din nefericire nu este ast-fel.

Acela care dă mâna miresei, nu este nici tînăr, nici frumos. Capul seî e pleșuviu, ochii în fundul capului, obraji rotunzi și roșcovani, nasul cădut pe buze și în fine proeminența burței seî lasă cu mult înapoi picioarele care sunt scurte și cam sucite.

Numele seî este Gheorghe Iencea, fost băcan și acum proprietar mare, alegător în colgiul I! După nume, îl vedeți cât de colo că e grec și nu vè înșelați. Secretul înavuțirei seî nu e greū de ghicit. A venit din țera grecescă sărac lipit, atât de sărac chiar, în cât nu avea parale nici să'și cumpere o doniță spre a putea să vîndă bragă; el era redus a vinde sêmburi de dovléc prăjiți, carii, prin unele districte se afeccionază foarte mult de mahalagi, și pentru ca să'și înobileze acest gust, ei au decorat sêmburii de dovléc cu pomposul titlu de Mezelcuri!

Iencea al nostru striga totă ziua pe poduri acest soiū de marfă. Adunând ceva parale, se făcu bragagiu; din bragagiu, plăcintar; din plăcintar, simigiū; din simigiū, cărciumar; din cărciumar, băcan; din băcan, cămătar; și din cămătar ajunse proprietar mare, bez alegător în colgiul I!

Acêsta este întrêga carieră ce a parcurs nobilul mire, cu succesul obișnuit tuturilor măslingilor din țera grecescă, cariî când vin la noi n'au dupe ce bea apă, și preste câte un an îi veți în trăsuri că te stropesc cu noroiū, ba câte o dată se întemplă de'i veți ajungînd chiar miniștri. Cât despre deputați, nu mai e nici vorbă! Camera e plină de ei; de aceea și țera merge de minune.

Intrebarea e acuma, cum de a consimțit frumoasă copilă ce are alături ca să devie socia cuconului Iencea, dicem cuconului, căci acum Iencea, vîndătorul de mezelcuri, pe rînd bragagiu, plăcintar, cărciumar, avînd stare, e cocom de totă lumea.

Să mai dică, demagogii roșii, că n'avem aristocrație!

Deci... Apoi cocomul Iencea nu stă de față și alte o mie de pîrsone simandicoșe tot ca d-lui.

E cestiunea însă de a aprofunda misterul însurătorii lui Iencea.

Părinții d șorei Alecsandrina, căci ast-fel se numesc mirăsa băcanului, d-nul și d-na Secretescu, erau plini de imaginațiune:

— Trebué sè fi fericită, a dîs boer

Secretescu, pitar dinainte de 1848, că te cere d. Iencea, care are 5000 de galbeni venit pe an, când tu n'ai nici-o dîstre!

— Ia 'l, fata mamii, a dîs cucóna Smaranda, să te vedă maică în trăsura cu armăsari și cu lavrele poleite, — Iencea își făcuse și livrele, — ca să crape de necaz lelița Rucsandra, lelița Anghelița și cucóna Porfira, a cărei fată a îmbătrânit nemăritată și lelița Săftica... și....

Și tôte lelițele din lume!

— Nu 'l iaū, a dîs fata, pentru că iubesc pe Predilă Stroian și am jurat c'o să'l iau pe el...

— Ba o să iei pe Iencea.

— Ba n'o să'l iau.

— O să'l e! a răcnit tatăl seū, boer Secretescu, pitar înainte de 1848.

A trecut însă o lună, două, trei, și Alecsandrina rezista mēreū.

Boer Secretescu imagină atunci să jöce o comedie care reuși.

Predila Stroian era studinte în facultatea din Bucuresc. Alecsandrina îl veduse de câte-va ori în timpul vacanțiunilor și 'l iubise.

El era frumos de acea frumusețe virilă, care se găsește numai la popórele de gintă latină, și avea un tip adevărat românesc, căci era adevărat român, după cum îl arată și numele. Era brun; doé sprîncene negre și arcate fi umbrea ochii cariî erau plini de foc; părul seū era lung, mlădios și naturalmente buclat; nalt de statură; fruntea largă, mânele și picioarele mici.

Caracterul seū era dulce și entusiast; anima seă nobilă.

Afară de timpul vacanțiunei, Predilă Stroian era silit să petrecă tot timpul în Bucuresc din cauza studiului. El urma la drept.

Dér dêcã Alecsandrina îl iubea, în schimb Predilă o adora

Acestea dîse să revenim la boerul Secretescu și la stratagama ce imaginase, în înțelegere cu tutorele lui Predilă, căci părinții îi muriseră de mult.

Intr'o sêră, tutorele care era vechiū amic cu Secretescu, se afla la dînsul, ca din întemplare. Dómna Secretescu și cu Alecsandrina erau față.

— Sè aducă dulcêța și cafea! strigă boer Secretescu, bătînd din palme, după cum era obiceiul înainte zaveret, pentru a chiama pe robii țigani seū chiar pe servitorii pămînteni.

Un fecior intră.

— Dulcêța și cafele! dîse d. Secretescu din nou.

— Indată cucóna!

Dér feciorul nu eși.

— Ce stai aici, dobitocule, strigă pi-

tarul dinainte de 1848. Nu m'ai auzit?..

— Ba am auzit, cucóna, dar vream să vè spuū că a venit un fecior de la d. Găuțescu, — numele tutorelui, — și dice că a venit o depeșă de la Bucuresc.

— Ce s'o fi întamplat lui Predilă! strigă Găuțescu, — prefăcîndu-s'e speriat: De obiceiū nu'mi depeșeză nici-o dată.

— Va fi pôte bolnav, dîse boer Secretescu.

Lucru nu e de mirare, adăugă cucóna Smaranda, cătând să'și ție risul, căci am auzit că în Bucuresc umblă de la o sémă de vreme o grămadă de boli, și lelița Săftica m'a spus că a auzit de la cocóna Porfira, că s'a ivit chiar holera.

Alecsandrina păli.

În timpul acesta feciorul eșișe, și, după ordinul lui Găuțescu, introduse pe feciorul acestuia în casă.

— Etă stafeta care a sosit de la Bucuresc, dîse feciorul.

Găuțescu, sări după scaun, luă din mâna feciorului presupusa depeșă și o deschise cu o mână tremurândă.

Dér abia își aruncă ochii asupra ei și cădu pe scaun punîndu'și batișta la ochi.

— Ce e? Ce e? strigară într'o voce boer Secretescu, cocóna Smaranda și Alecsandrina, mai palidă ca cêra.

— Predilă a murit ađt nopte! șopti Găuțescu, ca cum ar fi fost înecat de suspine.

— Predilă a murit! strigă Alecsandrina, scoțînd un țipet sfășietor și cădu jos fără cunoscință.

Apa, oțetul de trandafir, inundară într'un moment pe nefericita copilă care dupe un lug leșin reveni în fine la viață.

Comedia era jucată.

Predilă nu murise. Depeșă era făcută de un amic al lui Găuțescu din Bucuresc cu care acesta se înțelesese prin scrisori ca să'i dea o asemenea depeșă.

Boer Secretescu rămase deplin mulțumit de vechiul seū amic Găuțescu și peste vre-o trei luni cununia Alecsandrinei cu Iencea băcanul se celebra după cum am vedut la începutul acestei narațiuni; căci Alecsandrina, care fusese mult timp bolnavă și care avea presimțirea că va muri în curînd, nemaî avînd cè iubi, nu se mai opuse la voința părinților seî, nutrind chiar secreta speranță că această căsătoria va accelera, prin nouele suferințe ce'i va aduce, mórtea ei.

E adevărat că o vedem la începutul narațiuni atît de frumoasă cu betelă de mirésă pe cap, dêr în același timp e și atît de palidă, în cât as'stenții nu'i dau un an de viață.

Suferința i-a mărit grațiile care o împodobesc, în loc de a i le distruge.

Acêsta e în ordinea naturei:

Florile mor, dêr vestejinduse ele îmbalsămesc aerul cu dulcile lor profume și ornéză câmpiele cu dalbele lor frumuseți.

va urma.

A apêrut

ESPLICATIUNEA TEORETICA SI PRACTICA

A apêrut

A CODICELUI DE PROCEDURA CIVILE

Conținînd comentariul complet al tuturor articolelor din cod, soluțiunea cestiunilor controversate și indicațiunea Jurisprudenței Curților de Apel și a Curții de Casațiune din Franța și România.

DE I. G. SANDULESCU-NANOVENU

Advocat, licențiat în drept, fost Președinte la Tribunalul Comercial, și actual Procuror pe lînga Curtea de Apel din Bucuresc.

Un frumos volum în 8° coprinđînd 55 cöle (870 pagine). — Pretul: 12 lei și 75 bani.

Se află depuse spre vîndare la librăria C. IONITIU & Comp. str. Lipsani; — La Tipografia Curții, Pasagiul Român și la Autor.

D.D. abonați vor primi uvrăgiul de la corespondenții cărora li s'a confiat listele.

DD. de prin districte se vor adresa prin scrisori francate la autor. Pasagiul Român.

Costul se pöte trimite prin mandate postale.